

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 " — " —
Negyed évre 1 " 50 "
Egyes szám ára 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZEKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban
közleendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:
Kézdi-Vásárhelyt: Csik-Szeredában: Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbé Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtatnak.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld” 1884. évi folyamára.

A „Székelyföld” című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megajítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzek a kiadó-hivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre szerkesztőhöz küldendők, vidékről legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Nyilatkozat.

A „Székelyföld” szerkesztőségéből a mai napon kilépek. Midőn bucsut mondanék a kis lapnak, mely ha világra szóló érdekekkel nem foglalkozott is, legalább őszinte törekvéseknek vala mindig szószólója, egyszersmind bucsut s köszönetet mondok olvasóinknak is. Köszönetet, hogy támogatásában része-

sített; szíves Isten hozzádot, mert nem egy olvasóink közül személyes ismerősöm.

A „Székelyföld” azért maga pályafutásán tovább mened; munkása lesz a kérdések- és érdekeknek, melyek programját képezik s főleg arra fog törekedni, hogy speciális viszonyaink hü közlönye legyen.

Mi jól tudtuk lapunk megindításakor, hogy mi sors elé lép az, ki vidéki organum szerkesztésére vállalkozik: keves elismerés, semmi anyagi haszon. De célunk sem érdek, sem vagyon szerzése nem is vala, hanem vala az, hogy míg naponként dolgozgatnánk létfenntartásunkért az élet napszámjában: a nyugalmas órák pihenője alatt tennénk valami kevés hasznost, jót a közérdekek szolgálatában is.

Elértük-e a célt, az olvasók tisztelt dönteni.

Én a magam részéről bizom e kis lap jövőjében s hiszem, hogy a közönség, mint eddig, ezután is támogatni fogja.

Székely-Udvarhely, 1883. november hava.

Dr. Kádbé Ferencz.

A vallás és a tudomány.

(Honny soi, qui mal y pense.)
(Vége.)

A gonosz tudás csemetéje alatt a napjainkban erősen lábra kapott tudvágyat értjük, mely elérkezett azon ponthoz, hol már a teremtés kérdésével foglalkozik. Tudni akarja: honnan származnak a föld teremtményei? Miként jöttek létre? Hückel, a Darwinismus ezen legbuzgóbb apostola, már el is készítette az emberi nem családfáját, nemzetség-tábláját, melyből kitűnik, hogy az ember a primordial-korban, a monera nevű első foku állatkával kezdetét véve, szakadatlan átalakulásokon keresztül a 18-ik fokozaton eljut a félmajomig, hogy azután a 22-ik fokozat magas pedestaljáról bemutassa magát, mint a teremtés zárkővét és a föld urát.

Ezen tan kétségkívül ellentétben áll a vallással, mert ha be lehet bizonyítani, hogy az ember genealogiai szempontból valamely alsóbb állattól ered; ha bebizonyítható, hogy testünk nem teremtett mai tökéletességében, hanem fejlődni kellett hosszú korszakokon át, mielőtt a lélek lakhelyévé lehetett volna: akkor Hume és Locke legyőzték Kantot, akkor a materialismus diadalt aratott. Ezen bebizonyítástól nem kell tartani, mert először vannak Darwinnak (kiről különben az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy az ember származását a majomtól soha sem állította) és Hückelnek, a ki, mint fennebb látók, mes-terét phantasmaival messze tulszárnyalta,

Orbai-szék, 1883. november 24.

(Vége.)

Rémes a jövő képe, de való, hogy ha előre nem gondolunk a bekövetkező fontos változásokra, ha az eddig követett hiányos gazdasági rendszert folytatjuk s végre ha a kor kívánalmai szerint a szomszéd megyékkel verseny-lépést nem tartunk: bizony megyénk lakosságát szánandó sorsra juttatja az eddigi rendszertelen gazdaság folytatása. Kimerül földünk s nem lesz ennek helyébe oly iparágunk, mely mellé tömörülve, magunkat fentarthatnók; vándorbotot kell kezünkbe venni s e hon édes határait itt hagyni. Ezért kell tehát idejekorán gondoskodni.

S mit teszünk mindezzel szemben? Igen kevés kivétellel végig nyújtózkodunk a közönyösség párnáján s az édes semmittevés annyira uralkodik rajtunk, hogy még csak gondolkodni sem érünk rá. Hisz a jövőről való gondolkodás ugyis csak aggodalmat szülne. Jobb tehát, ha átengedjük magunkat a közöny bilincseinek, hogy érzéseink eltompuljanak.

Pedig ha elszegényedésről s egyebekről hallunk, melyek nemsokára bekövetkeznek, páni félelem fog el; ragaszkodunk az anyagi jóléthez s annak elősegítő eszközeit még csak figye-

lemre sem méltatjuk. Már vérünkben van az, hogy mindentől azonnali eredményt követelünk s igazoljuk ezáltal a reánk fogott közmondást: „Adj uram Isten, de mindjárt”.

Tanuskodik erről az egyes gazdák tengődése s tanuskodni fognak mielőbb — ha az eddig üzött gazdaságot tovább is folytatjuk — megyénk összes gazdaközönségének állapotai, melyeknek vége a hideg részvétlenség és közöny folytán a kikerülhetetlen tönkrement.

Legyünk őszinték és valljuk be, hogy ily visszaállapotok mellett soha sem fogunk célt érni, sőt oly veszélyes seb marad megyénk testén, mely anyagi jólétünket mielőbb sirba dönti. Szövetkezzünk tehát és alakítsunk gazdasági egyleteket!

Mert az mégis sajátságos, hogy földművelő megyében épen a földművelés és gazdaság emelésére vonatkozó eszmékkel tördőjenek el keveset. Ott, hol mindent a földtől várnak, annak érdekeit nem karolják fel, sőt a megye vezérférfiai is, úgy látszik, erre nézve nem sok erélylyel működnek. Még a megye hivatalos lapja is megveti e kérdést, resteli vele foglalkozni. Avagy oly koldustarisznya az a földművelés, hogy annyi figyelmet sem érdemel, hogy vagy egyszer elvéve annak érdekében szót emeljen?

azon szent vitészség, hogy sokan láthatlan lelki javakért megvetik azt, mit az élet kéj és élvezetül nyújtani képes? Ki öbresztette fel az erkölcsi törvényt bennünk? A por a porhoz, a szellem a szellemhez vonz! Ezen fensőbb szellemi tulajdonok által lett az ember legnagyobb gondolatja a természet könyvében.

Az önmagától származásnak kétségtelen megfigyelése eddigelé még senkinek sem sikerült s nem is lehet belátni, minő uton és módon fogják azt az evolutionisták eszközölni, mert Crosse és Weekes kísérletei, kik egy Volta-féle teleppel valami moly fajtát („Acarus Crossii”) nagy mennyiségben produkáltak, humbognak bizonyultak. Liebig ama mesterséges egyestést csak vegykéminek tartja, nem pedig organikusnak s határozottan állítja, miszerint a vegytannak soha sem fog sikerülni valamely szerves lényt, vagy annak bármily részét is a laboratóriumban létrehozni. Ime, ennyire haladtak az anyaggal; mikép fognak boldogulni a szellemmel, a belső érzékek eredeténél nagy kérdésével?

Ha ekként nem tagadható is az, hogy a Darwinismus ellentétben áll a vallással, ebből még nem következik a fennebb meg-bírált ama mondat helyessége, miszerint „az igazi hit és az igazi tudomány között valódi ellenmondás nem lehet”; mert lehetnek az igazi tudományok is olyan bebizonyítottak vélt alaptanai, rendszerei, melyek a hittel ugyan nem ellenkeznek, de azért még is tövességek, mint ezt példák-

A „Székelyföld” tárczája.

Kornis László.

(Ballada.)

Kraszna ura indul harcra,
Szól a dob, fent leng a zászló, —
Isten tudja, pünkösdnápra
Hazatér-e, Kornis László?

Megjött, megjött pünkös napja,
Neje kitekint a völgybe:
Csatlós vágat az udvarra,
Feketébe van öltözve.

Feketébe, nehéz gyászba,
Feje bánatnak eresztve . . .
Derítsz-e, fiam, egy árva
Jó hirt sötét bús szívemre?

„Olyan hirt, hogy könnyre fakad
Csillagszemed hajnalfénye! —
Kilencz mély seb terhe alatt,
Sirba dönt az urad élte.

Koporsóját négy tiszt vitte,
Sisakját egy, egy a kardját, —
Nincs sírköve, nincs emléke,
Csak a hold gyászolja hantját.

Esti szellő sugva mondja:
Ugy fáj estéd, kora vesztéd!
S bús csalogány a bokorba,
A hős fölött zokog egyet . . .”

B. S.

Ily körülmények között csakis örömmel üdvözölhetjük e becses lapokban megpendített eszmét egy gazdasági egyesület felállítására tárgyában. Ez volna az első erélyes lépés, melyet már rég meg kellett volna tenni. Ez azon egészséges eszme, mely megyei mezőiparunk gazdaságunk hanyatlásának gyökeres orvoslására nyújtana reményt. S ha ezen szervezkedés nemis művelne azonnal csodát, vagy kézzel fogható eredményt, de garanciát nyújtana a mezőipar felvirágzására, mert le lenne téve általa az egészséges alap, elhintve a közjó emelésének magva. Már pedig balgató ember volna az, ki vetés után azonnal aratni is akarna.

E nemes eszme megvalósítása céljából nézetem szerint ohajtandó lenne, hogy egy tekintélyes szakember latba vesse magát s mindenekelőtt a központban és pedig Kézdi-Vásárhelyt s azután járasként a gazdasági egyesület megalakítása érdekében értekezletre hívna meg vidéki gazdáinkat; mert csak így lehet remélni, hogy mielőbb gazdasági egyesületünk lesz. Azt hiszem, hogy meg is jelennek ezen értekezleten saját jól felfogott érdekében minden meghívott gazda.

Addig is pedig, míg ez megtörténik, legyen szabad remélnem, hogy a közügyeket szívükön hordó gazdatisaim nem fognak visszariadni ez iránti, nézeteik nyilvánosságra hozatalától.

Ezek után szívemből kívánom, hogy e nemes eszme ne legyen szalmatűz, melynek lángja csak azért világít, hogy ismét hamvadásnak induljon. Kívánom, hogy az eszmét a kitartás és meleg felkarolás a megvalósulás révéhez vezesse!

Veridicus.

S z e m l e.

Ő Felső Győrmege főispánját, Héderváry-Khuen Károlyt kinevezte Horvát-, Szlavon- és Dalmáciaországok bányájára. Ő felsége legfelsőbb kizárólagos bányájára. Ő felsége legfelsőbb kizárólagos bányájára. Ő felsége legfelsőbb kizárólagos bányájára.

kal illusztráltak s így megtörténhetnék gyakran, hogy a vallás, nyíltan vagy hallgatag, hamis tanokat szentesítene, a mi természetesen tekintélyének ártana.

Mi itt egyébiránt csupán a real-tudományokat értjük. Mi a bölcsészeket és metaphysikusokat illeti, ezek leginkább érzékfeletti tárgyakkal foglalkozván, az ideális világ magas régióiban mozognak, minél fogva egészen helyén volna, ha a theologiaokkal karöltve járnának, ezt azonban nem teszik mindnyájan. Benedictus Spinozát a theologusok „Maledictus“-nak nevezik. Bayle pedig előttük egy veszett nevű atheista. Descartes, Renan, Schopenhauer sat. szintén nem kedvelt nevek. De hiszen maga XIII-ik Leo pápa „Aeternae Patris“ kezdetű encyklikájában nem a philosophiát vagy a metaphysikát méltatja figyelmére, hanem a real-tudományokat, mondván: „Nihil esse utilius, quam naturae arcana diligenter investigare et in reum physicarum studio diu, multumque versari.“ (Semmi sem hasznosabb, mint a természet titkait kutatni és a természettudományok tanulmányozásával huzamosan és sokat foglalkozni). Ime a szent atya nem tart a vallás és tudomány közti összeütközéstől, mert legjobban tudja: mily nagy hűség választja el a kettőt egymástól.

jesztést fog tenni egy új belügyi és igazságügyi osztályfőnök kinevezése tárgyában. Vencina valószínűleg megmarad közoktatási osztályfőnöki állásában. Bedekovich újból ki fog nevezetni horvát miniszterre. A bányai méltóság elvállalása iránt Philippovich báróval folytatott tárgyalások a Bud. Corr. szerint kizárólag báró Philippovich megrongált egészségi állapota miatt nem vezettek ohajtott eredményre. Báró Philippovich, ki idült testi baj következtében lépett volt nyugdíjba, most nem vállalhatta el a horvát bányai teljes erőt és tevékenységét megkövetelő hivatalát.

Országgyűlés. Pénteken kezdték meg a képviselőházban a pénzügyi bizottság jelentésének tárgyalását a földadó, a házadó, a tőkeamat és járadékadó, valamint az általános jövedelmi pótdó törvények módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyában. A vitát Hegedüs Sándor előadó nyitotta meg s védelmezte a pénzügyi bizottság többségének álláspontját. Helty Ignác különvéleményével szemben. Nagy hatással beszélt Helty Ignác, kinek beszédét az egész ház osztatlan figyelemmel hallgatta s a baloldal gyakran zajos helyeslésekkel szakitotta félbe. Helty különvéleményének elfogadását ajánlotta. Nyomban utána szót emelt Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter; hosszasan polemizált Heltyvel. Gaál Jenő (világosi) hosszabb beszédében fejtegette a kormány pénzügyi politikáját s indokolta, hogy a törvényjavaslatot, melynek káros következményeiről különben is meg van győződve, nem fogadja el. Lükő Géza szintén nem fogadja el a törvényjavaslatot. Végül Krisztinkovich Ede pártolta Helty különvéleményét.

Szombaton folytatták az adóemelésekről szóló törvényjavaslat általános tárgyalását. A vita csöndes volt, csak olykor-olykor csaptak ki a hullámok az objektív fejtegetés medréből az élénk személyeskedés terére, hogy azután újra lecsöndesüljön az ingerültség. A vitát Irányi Dániel nyitotta meg, ki határozati javaslatot nyújtott be s azt indítványozta, hogy az adórendszer megvizsgálása és új adórendszer megállapítása végett 21 tagú bizottság küldessék ki. Irányi röviden, de nagy hatással indokolta javaslatát. Utána Horánszky Nándor szólalt fel. Hosszabb beszédben bírálta a kormány pénzügyi politikáját s azt bizonyította, hogy a pénzügyi politika teljesen megbukott. Möröz Pál a kormánypárt padjairól kelt védelmére a kormánynak és a törvényjavaslatnak. A baloldal ellentmondásai közt polemizált Irányival és Horánszkyval. Somssich Pál és Szilágyi Dezső közbeszólásai ingerültté tették és hevesen támadta meg a mérsékelt ellenzéki párt tagjait, rájuk

A vallás csak egyetlen kinyilatkoztatást ismer, mely változhatatlan, míg a tudomány körében folyvást új tanok születnek, melyek közül többen hosszabb vagy rövidebb időközökben ismét elenyésznek. A tudományos harc törvénye ez: tényeket tények ellen, érveket érvek ellen; míg a vallás mezején az igaz hívők nem harcolnak, hanem az egyház tanai, dogmái előtt áhitattal meghajolnak. „Evangelió nem credere nisi me Ecclesiae permoveret auctoritas“, mondá szent Ágoston (Az evangéliumban nem hinnék, ha az egyház tekintélye arra nem indítana). A tudománynál nem így van, az nem ismer tekintélyt, annak szabad szárnyra van szüksége. A hit templomában elfér minden ember az utolsó koldustól a királyig, a tudatlantól a legnagyobb lángészig; ellenben a tudomány szentélyébe aránylag kevesen juthatnak be.

Valóban nagy különbségek! Óvakodni kellene azért, épen a vallás érdekében, a bevezetőleg idézett axioma-szerű tételétől, melyek végelemzésben milyen legközelebbi következtetésre vezetnek: Mivel a tudomány botorkázik, vele karöltve a vallás is botorkázik.

„En vagyok a feltámadás és az élet; ki bennem hiszen, élni fog örökké“ — mondá Jézus. E körül forog minden a vallási téren

hárítva a mostani súlyos helyzet odiumát. Becker János a földadózabályozás helytelenségeit vázolta, s ügyesen indokolta azt, hogy a törvényjavaslat nem fogadható el. Ugron Ákos, Kézdi-Vásárhely város képviselője, élesen polemizált az előadóval és Möröz Pállal; a szélsőbal által gyakori helyesléssel fogadott beszédében hevesen kikelt a kormány ellen, a melynek nem szavazhat bizalmat. Említé, hogy a börtönök állapota oly rossz, hogy a mostani ordinárius föntartásáról ebben a tekintetben sem lehet szó. A deficitet organice kell megszüntetni. Organicus megszüntetése az, hogy szaporítsuk a produkeziót. A kormány nem követheti ezt a módot, mert lemondott az indirekt adókra és a vámról nézve a szabad rendelkezésről. Minthogy a kormány még csak nem is iparkodik, hogy szabad kezét nyerjen erre nézve, a szónok nem fogadja el a javaslatot. Widliczky József összehasonlításokat tett Angolország és Magyarország buget-je közt; ebből az összehasonlításból kitűnik, hogy Magyarország buget-je mennyire kedvezőtlen. A deficitet organice kívánja megszüntetni, a kormány eljárását s egész politikáját helytelennek tartja, nem fogadja el a törvényjavaslatot. Ezután a kérvények 34-ik sorjegyzeke került tárgyalás alá. A csángók ügyében beadott kérvényeknél Thaly Kálmán felszólalása élénk vitát provokált, melyben vészt vettek: Somssich Pál, Madarász József és Tisza Kálmán miniszterelnök. Borsodmegye és több törvényhatóságnak a zsidóanyakönyvek vezetésére és a zsidó rabbiképző intézetek bezárására vonatkozó kérvényeinél Simonyi Iván erős antisemita irányban tartott hosszú beszédet mondott. Tisza Kálmán a ház derűtsége mellett tett néhány észrevételt, mire Simonyi, majd ismét Tisza szólottak röviden. Az ülés végén Irányi Dániel interpellálta az igazságügyminisztert a budapesti kir. törvényszék és a budapesti cs. kir. hadparancsnokság közt felerült összeütközésről. Pauler, a ki az interpellációt végig hallgatta, csak később ohajt arra válaszolni.

Az országgyűlés két házának ülésezése a karácsonyi ünnepek előtt december 14-ig, legfeljebb 15-ig fog tartani, minthogy úgy a főispánok vármegyékbe, mint a képviselők haza készülnek kerületeikbe, mivel a megyei választások december második felében mennek végbe. Ez okból a jelenleg tárgyalás alatt levő adótörvényjavaslaton kívül csak az indemnti törvényjavaslat fog tárgyalás alá vétetni. Az országgyűlés január 7-8-ikáig lesz elnapolva. A pénzügyi bizottságnak a jövő évi államköltségvetési előirányzatról szóló jelentése még e hét folyamán a képviselőház elé fog ter-

s ezt a tudomány nem tagadja, nem is tagadhatja, mert körébe tartozónak nem tartja; ellenben tény, hogy valamint egyfelől a keresztény vallás a civilizációt, úgy másfelől a tudomány Isten imádását nagyban előmozdítja; azért ajánlja annak ápolását oly melegen az említett encyklika.

Maradjon tehát a vallás, Istennek ezen legszentebb ajándéka, azon magas polcon, a hol az emberiség legfőbb kincse felett örökdíleg áll, érdeméhez képest részesülve az állam meleg támogatásában; mert támasza az általános morálnak, mert megerősíti a törvények erejét a szentélyéből eredő magasb indokok által s vezérli azon cselekvényeket, melyek a törvényhozó szemeit és a bíró büntető karját kikerülik. A tudomány pedig haladjon erénytelenül a természettörvények kutatásai munkájában, a mely törvények örökre kiaknázzhatlan bányát tárnak a fűrkésző ész elé, igyekezvén mind közelebb viinni a halhatatlan szellemet legfőbb céljához, az örökkévaló kijelentések igazságforrásához, a honnan származott.

A ki ennnyivel be nem éri, az pápaibb a papánál; plus papal que le pape meme.

Radányi József.

jesztethetni, úgy hogy a költségvetést mindjárt január elején tárgyalás alá lehet venni.

Még mindig csak adóemelés!

Kézdi-szék, november 26.

(Folytatás.)

A magyar fináncztudomány eddig csupán ebben kulminált: emelni kell az adót, kölcsön kell kérni, el kell adni az államjóságot.

Hat év alatt a fusióált kormány csak 16 millióval tudta emelni az egyenes adókat. S míg 1875-ben ezen ezimen csak 71 millió vétetett fel a budgetbe, addig a folyó évre 91 millióval praelimináltatott az egyenes adó. De az nem volt elég, mert az egyenes adók emelésével karöltve haladt a közvetett adók fokozása is. Hja, a kinek nincs pénze, ne igyék sört, bort, pálinkát stb.

Most a fusio nyolczadik évében ismét elhatározott az egyensúly helyreállítása az állami háztartásban. És mit gondoljon az ember? minő eszközökkel lenne ez keresztülviendő? Hát a fináncztudomány szokott módja szerint: a jövedelmi pótdó ujjabb, igen jelentékeny emelése és a szeszdó fejlesztése által. Ez megint bódító szer s ködfátyolképekben bemutatva csak adóemelést jelent. S noha a miniszter e terve kiviteléhez tárczáját köti, az egyensúly eképeni helyreállítását még ama mézes madzag sem hiteti el velünk, melylyel a pénzügyi tudomány hősei vezették napjainkig e szegény népet s iparkodnak az adóemelés keserűségét beszínlelni.

A mint a pénzügyi exposéból látszik, a pénzügyi kormány az 1882. évi kedvező eredményre alapítva a jövő év deficitjét, 17 milliónál többre irányozza elő és pedig úgy, hogy a rendes kiadásoknál előfordulandó deficitre ebből az összegből csak 2.6 millió jut. A folyó évre 8.6 millióval vétetett fel ez a deficit s 1884-re, mikor a jövedelmek tetemesen emeltetni szándékoltnak, hat millióval kisebb az előirányzat. Ennek sikere előtt egy nagy kérdőjel áll. Ez ismét arra enged következtetni, hogy az előirányzat nem realis, az expose nem őszinte s így a baj marad a régi s a jövő év ismét csak adóemelést hoz számunkra.

Az ujjabb pénzügyi törvényjavaslat, mely szerint némely alap-adó, nevezetesen a földadó leszállitattik az általános jövedelmi pótdó úgy felemeltek, hogy summa summarum 3 millióval öregbedik az államkincstár bevétele: csak új és erőteljes szorítás az adócsavaron. Ha jól meggondoljuk, ki-stül, hogy bizony a föld- és házbirtokadós emelkedni fog egy millió kétszáz-ezer forinttal.

(Vége köv.)

A csiksomlyói fürdő és fürdő-társaság.

(Folytatás.)

Valószínűleg akkor, midőn az ügyes és tevékeny Darvas Vénáncz az ivó-borvizet az említett köpübe, illetőleg váluba foglalta, történt a szomszéd forrásnak új medenczébe és azon keretbe való foglalása, mely több kisebb tatarozással egészen a hetvenes évekig fennállott. Ezen fürdővé alakított forrás a helybeli szerzetes-ház magán-fürdője volt; annak tagjai s legfeljebb némely meghittebb vendégei használták.

A barátok ezen magán-fürdőjének 1863. óta mintegy versenytársává kezdett

lenni a gymnasiumi uszoda a Várdotfalva tulajdonát képező szomszédos kertben, mely 24 évvel ezelőtt a község által egy felállítandó úszoda, faiskola és testgyakorló részére átengedtetett vala. Volt szerencsém ezen uszoda esélyeit 2 év előtti felolvasásomban ismertetni.

Legyen elég itt annyit említenem, hogy az 1863-ban nagy költséggel és fáradsággal kiépített úszoda ebbeli céljának kevésbé felelt meg; a torha talajban a csekély forrásu vizet megkötni nem lehetett; 2 év múlva szükségessé vált az uszoda helyreállítása és 1866-ban teljes kiépítése.

Mindannak dacára az uszoda rendeltetésének kevésbé felelt meg. Az ifjúság csekély részben, legfőleg a falusi közönség használta hébe-korba azt.

Tíz év múlva, vagyis 1876-ban, nemes Csikmegye hozzájárulásával az úszoda ujjal kiépítettett több mint 300 frt költséggel. Mind hiába! Az uszodát nem lehetett oly karban tartanunk, hogy az a tanuló ifjúság és értelmiség ebbeli igényeit kielégithette volna.

1880. őszen tehát az úszoda formaszorúleg megszűnt, medre félig betöltve ma is ott tátong, ha egyebet nem, azt begyőzőleg hirdette, hogy a csiksomlyói értelmiség élénken érezte szükségét itten valamelyes fürdőnek.

Mint hogy 10 évvel ezelőtt történt, hogy a roskatag állapotban levő s a közönség előtt immár nem igen zárható ezen fürdőcskáját a szerzeteseknek más vendégek is kezdették legalább lábvontatásra használni, és mintán fölleheté ismerni, hogy hűléses csuzos és egyéb bántalmak ellen is valójában hasznos, nagyobb figyelemnek kezdte tárgyává lenni.

Mintán tehát a szerzetesek fürdőjét többen haszonnal használták; másfelől pedig az úszoda, mely kedvező eredmény esetén a somlyói értelmiség igényeit is pótolhatta volna, eredmény nélkül elszivárgott: történt, hogy a csiksomlyói értelmiségből többen szövetkeztek az illető tulajdonos beleegyezésével a barátok fürdőjének használható karba hozatalára. A szükséges összeget összeadtuk s Petres Antal ur megbízásunknak megfelelőleg a fürdőt kijavíttatta s alkalmas deszkakertbe foglalta vala.

A kik már ekkor (1874-ben) a fürdő nagyobb mérvű kijavításához 2-2 frttal hozzájárultak vala, mintegy fürdőtartáságra alakultak s a következő években is 1879-ig annak fenmaradását és tisztántartását biztosítani törekedtek, a következők: Bálint Lázár, Boeskor Mihály, Bodó Alajos, Bors István, Csizsér József, Farkas Lajos, Fodor Ignác, Földes József, Gál Károly, Imets F. Jákó, Jávorka István, Király Lajos, Kohn Ilyés, Madár Imre, Miklósy József, Orbán János, Pál József, Petres Antal f. gondnok, Puskás Ferencz, Ráduly Elek, Salamon Alajos, Száva Gergely, Telman Ferencz, Tompos János, Dr. Török Albert, Werner Alajos. Összesen 26.

Az üdítő és jótékony utóhatásu fürdőcske mindinkább kedvelté váltott. Azonban egyfelől a gondozás rendetlensége és kellő felügyelet hiánya, másfelől a falusiak praevenczió hajlama miatt a fürdőt ez alakban sem lehetne kellőleg biztosítani s használható jó karban fentartani.

Igy merült fel ezelőtt 2 évvel a csiksomlyói olvasókörnek Imets F. Jákó elnöklelte alatt tartott közgyűlésében Móríz Gyula gymn. tanár által tolmácsolva azon indítvány, hogy mintán annak szükségét csaknem mindnyájan érezzük, a csiksomlyói olvasókör az ügyet magáévé téve, hozza jó karba a helybeli szerzetesek fürdőjét. Az indítvány elfogadtatott s annak gyakorlati kivitele céljából Boeskor Mihály, Adorján Imre és Móríz Gyula személyében egy bizottság küldetett ki.

Ezen bizottság elnöke Boeskor Mihály, egyszersmind a helybeli szeretetház szindikusa, 1882. ápr. 15-én azt jelenté be az olvasókörnek, miszerint a helybeli szerzetesháznak mint tulajdonosnak a tulajdonjog teljes fentartása mellett nincs kifogása az ellen, hogy a Kis-Somlyó tövében lévő

fürdőhelyisége, mely már több ízben volt kijavítva és fölépítve, az olvasókör intézkedése folytán újra építtessék; sőt azon igéretet tette, hogy az újraalakításhoz a maga részéről is hozzá kíván járulni, azon föltétellel, hogy a ház szerzetes tagjai a fürdőt díjtalanul használhassák és az ahoz vezető külön utca fenntartassék. Ezen jelentés tudomásul vétetvén, Adorján Imre, Pál Gábor, Paál István, Petres Antal, Móríz Gyula és P. Lakatos Kornél urak személyében egy tervező és építető bizottság küldetett ki a végett, hogy az az adott utasítások szerint építési tervet és költségvetést készítsen, aláírási ívet nyitson, mesteremlékekkel szerződjék, szóval az építést intézze.

(Vége köv.)

Mindenféle.

— **Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete** decz. 3-án tartott gyűlésében megalkototta a jövő évi országgyűlési képviselőválasztásra a központi választmányt, nemkülönbön választás utján betöltötte az ujonnan rendszeresített ellenőri és üresedésbe jött tisztí ügyésszi állomásokat. Tisztí ügyésznek Dr. Pethő József választatott meg közfelkiáltással s ellenőrnök Balog János szavazattöbbséggel. Meg vagyunk győződve, hogy mindkét választottban buzgó tiztviselőt nyert a város.

— **A Budapesten 1885-ben tartandó általános kiállítás helyi bizottságai** Csikmegyében is megalakultak. E bizottságok székhelyei Csik-Szereda és Gyergyó-Szentmiklós. — A csikszeredai bizottság a gazdasági egyesület, a vegyes ipartársulat és a kereskedelmi társulat választmányi tagjaiból következőleg alakult meg: elnök Bece Antal, alelnök Vajna Tamás, jegyző Deák Ignác. Tagok a gazd. egyesület részéről: Madár Imre, Nagy Imre, Székely Endre és Száva Lukács; a vegyes ipartársulat részéről: Tamás József, Szopos Elek és Bőjte Sándor; a kereskedelmi társulat részéről: Potoczky Kristóf, Szabó Antal és Sprencz György. — A gyergyószentmiklósi bizottság a község képviselő-testületéből, a gazdakör, vegyes ipartársulat- és csizmadia-társulat tagjaiból következőleg alakult meg: elnök Lázár Menyhért, alelnök Ferenczy Károly, jegyző Kún Illés. Tagok a község részéről: Ferenczy István, Simon Balázs, Hoppé Lipót; a gazdakör részéről: Orel Máté, Csörgő Venczel, Berde Ferencz, Balázs Mihály és Bíró János; az ipartársulatok részéről: Rácz Mihály id. Drotns János, Benedek Sándor, Róth Mihály és Dobribá János; a kereskedők részéről: Merza Kristóf, Kopacz Lukács és Kopacz Antal.

— **Kinevezés.** Balló Zoltán a csikszeredai kir. adóhivatal szorgalmas gyakoronka a dévai adóhivatalhoz adótisztte nevezetett ki. Szerencsét kívánunk az előléptetéshez!

— **A csikszeredai polgári olvasókör** által f. hó 1-én rendezett táncvigalom fényesen sikerült. Olyan nagy közönség gyűlt egybe a „Csillag” nagytérmebe, melyet nem sokszor van alkalmunk látni Cs.-Szeredában. Vidékről is számosan jelentek meg a kereskedői és iparos körökből, a csikszeredai polgárság előkelő része pedig, mondhatjuk, teljes számban jelen volt; ezen kívül az előbbkelő családok közül is többen megjelentek a valóban vidám és fesztelen mulatságon. Jelen volt Szöcs Márton nejjével, Eröss Elek nejjével, Nagy Sándor nejjével és testvéreivel, Kovács Antal nejjével stb. A szép leányoknak és asszonyoknak egész csoportját lehetett látni a tánczolók között. Teutsch Berta, Jakab Biri, Sohalszki Mari, Kovács Lina, Sprentz Györgyné, Potoczky Gergelyné, Potoczky Péterné, Hajnó Ignác, Kelemen Ilona, Miklós Kata stb. díszesítették a tánczolók koszoruját. A tiszta jövedelem meghaladja a 40 frtot.

— **A csikszeredai „Vörös kereszt egyesület”** folyó hó 8-án fillérestélyt rendez a következő sorozattal: 1. Népdalok; éneklő Baló Katinka k. a. 2. Élő képek 3 csoportban. — 3. Népdal-quartett; előadják: Sprencz

Adél, Sprencz Hugó, Sprencz Helén, Sprencz Arthur, Sprencz Rozsó. Végül a karmester vezetésével cigányzene. A rendezők: Elthes Jakabné, özv. Srabó Ambrusné.

— **Győ.-szentmiklósi hírek.** A „műkedvelő társulat”, közelebből színpadhoz a „tót leány” című népszínművet. A főbb szerepeket Merza Kristófné (Ilonka), Biális Akosné (Julis), ifj. Geringer Ferencz (Misó), ifj. Tiltscher Ede (Bandi) játsszák. — A „Vörös kereszt egyesület” mult hó 29-én színelőadással összekötött fillérestélyt rendezett. A „Szeget szeggel” című 1 felvonásos vígjáték általános tetszésben részesült. A szereplők a közönség által számtalan zajos tapsokban részesítettek. Előadás után táncz vette kezdetét és tartott éjjeli 1 óráig. Ez estély rendezői Balázs Mihályné, Kálmán Istvánné és Szentpétery János voltak.

— **Jókainé jubileuma.** Koszorus regényírónk neje 50 évi működés után pénteken vált meg a színészi pályától. A művésznő egy a közönség, mint a pályatársak részéről diesteljes multjához méltó kitüntetésben részesült bucsuja alkalmából. Ő Felsége, érdemeinek jutalmazásául, a koronás arany érdemkeresztet adományozta az ünnepelt művésznőnek. A nemzeti színház igazgatósága részéről B. Podmaniczky Frigyes intendáns babérkoszorút, a színház tagjai ezüst babérkoszorút és albumot nyújtottak át. Este nagy közönséggel Shakspeare „Coriolanus”-át adták elő.

— **Halálozás.** A székelyudvarhelyi róm. kath. esperesi kör papsága a maga s a rokonok nevében szomoruan tudatja Nagyságos és Főtisztelendő Demeter Endre gajdobrai czimzetes prépostnak, udvarhely kerületi főesperesnek, Sz.-Udvarhely városi róm. kath. plebánosnak, munkás életének 63-ik, papságának 40-ik évében a halálklók szentségeinek ájtatos felvétele után, végelgyengülés következtében nov. hó 28. reggeli 1/3 órakor történt gyászos halálát. A megboldogultnak hült tetemei f. évi nov. 30-án d. e. 10 órakor helyeztetek a helybeli róm. kath. plebánia-templomban tartott gyász istentisztelet mellett, a helyi róm. kath. temetőbe, — volt hivei közé — örök nyugalomra. A megboldogultnak — kiben a kerületi papság nemcsak hivatali szeretett főnökét, hanem önzetlen barátját és hű pályatársát, a haza pedig áldozatkész fiát vesztette — tisztelői, ismerősei nagy s ámulmal jelentek meg temetésén. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Tüzesetek.** Alcsernátonban mult hó 28-án este Fekete Dániel és Fekete Ferencz istállója és csüre a bennük lévő takarmánnyal együtt a lángoknak esett áldozatul. — Szintén Alcsernátonban pénteken este Boga Péter jószágán tűz ütött ki s minden gazdasági terménye elégett.

— **Futásfalváról** a következő sorokat vettük: „Futásfalva hitközsége (nov. 2-ról áttéve) folyó évi decz. 2-án ünnepelte meg védszentjének szt. András apostolnak ünnepét, mely alkalomból az ünnepi szent misét segédlettel Bálint Károly kan. főesperes ur ó nagysága, a szent beszédet Benke János altorjai segédlelkész ur tartotta a szép számmal összejött híveknek. Ezen ünnepre fötiszt. Benze Lajos helybeli faradhatlan buzgalmu plebános ur 25 éves áldozársága emlékéül saját 80-30 frtnyi költségén az általa nagyobbbrézt sajátkezűleg gyönyörűen ékesített templom újabb díszének és hivei vallásos buzgalmanak emelésére a szőszék fölé egy oszmos koronát emeltetett. 25 éves szerény és zajtalan áldozársági munkásságát szerény anyagi körülményekhez képest áldozatkész lelkével összhangzóban alig koronázhatta volna meg, mint az egyház ékítésének emelésére állított ezen koronával. Az ünnepélyt a helybeli plebános vendégzerető asztalánál barátságos ebéd követte. Öszintén kívánjuk, hogy drága életét Isten bár még két 25 évvel s azután az örök élet koronájával koronázza meg! X.”

— **Farkast ütött.** Csik-szentimrei Kéncse József mult nov. hó 30-án, a falu közt elmenő országuton egy farkast vett észre. Azonnal botot ragadott s a farkast üzőbe fogván, szerencsésen agyon is verte. A vadász-törvény ilyen vakmerő kijátszása miatt a finanszok most írják a kontrabontot.

— **Sportkedvelők figyelmébe.** Papolczi levelezőnk írja: „A papolczi befüggő erdő-

ségekben jelenleg több őz tanyázik; alig van nap, melyen valamit ne hallanánk róluk. Nem egyszer történt a közelebbi két hét alatt, hogy az őzek közvetlen a falu mellé jöttek be; sőt f. hó 29-én este felé a faluból az erdő szélébe kifüggő kertekben is láttak őzet járkálni. Három darab maczkó szintén csaknem mindennap a befüggőben járkál. Természetesen úgy éjjelenként a farkasok is belátogatnak a faluba, mert hát éhesen csak nem ülhetnek a vadonban. Szerencsére azonban mostanság kárt nem tettek.”

— **Elszánt nő.** Felcsernátonban pénteken este Ábrahám Márton mellett tűz ütött ki, mely az ő udvarába is behatolt. Ábrahám Márton, látva, hogy marhái veszélyben forognak, az égő istállóba rohant, hogy azokat megmentse. Midőn az asszony megpillantotta férjét a már roskadó félben levő istállóban, kétségbeesetten rohant utána, hogy kirántsa a halál torkából. Sikerült is onnan férjét kimentenie, de már késő volt a férj némsokára meghalt. A nő életéhez szintén nincs remény.

— **Értesítés.** A kézdivásárhelyi takarékpénztárnál 1884. jan. 1-től kezdve a betéti kamatláb 6%, és a kikölcsönzési kamatláb 8%-ban állapittatik meg. Ezzel kapcsolatosan a kézdivásárhelyi telekkönyvi hatósághoz tartozó birtokosok értesittetnek, hogy a jelzálogos üzletet bővebben kiterjeszti az igazgatóság.

— **Egy végrendelet, melyet nem lehet végrehajtani.** Egy aradi izraelita asszony gyermekeivé fogadott két leánykát, kik még e nő életében áttértek a keresztény vallásra. Az örökre fogadó asszony végrendeletében azt az akaratát fejezte ki, hogy a leányok térjenek át a keresztény hitről a Mózes-vallásra. Ez a végrendelet felküldetett a belügyminiszterhez, a ki eldöntötte, hogy a törvény a halott végakaratahoz képest nem változtatható meg és a keresztény vallásról a Mózes-hitre nálunk visszatérni nem lehet.

— **A ki a gondolatokat is el tudja olvasni.** Más emberek gondolatját előolvasni akkor, mikor már ki vannak nyomtatva, nem valami nehéz dolog. Mr. Irving Bishop azonban azt állítja, hogy ő az ember legbensőbb gondolatját is el tudja olvasni, még ha nincs is leírva vagy kimondva. Művészetét a napokban mutatta be Dublinban. Elhatározatott, hogy a Shelbourne szállodában vagy annak környékén egy gombostűt fognak elrejtetni és Bishop ur kijelentette, hogy ő ezt meg fogja találni. Két ur, kiknek társadalmi állása kizárja annak gyanuját, mintha a „művészszel” egyet értenének, vállalkozott a tü elrejtésére. Mr. Bishop ezalatt szobájában be volt zárva. Midőn az urak visszatértek, bekötötték Bishop szeméit, s ez az urak egyikét kézen fogva maga után huzta. Négy percig tartott a keresés s ekkor Bishop ur megtalálta a gombostűt a szomszéd zöldségárusnál, ki azt egy függönybe szúrta volt. Óriási embertömeg nézte ezt a jelenetet és üdvíradallal üdvözölte a tü megtalálóját, azután Bishop urat győzelmi menetel vitték vissza a szállodába. Bishop ur talán okosabban cselekednék, ha gombostű-gondolatok helyett kincskeresésben, illetve találasban érvényesítené csodálatos tehetségét.

Nyilvános számadás.

A csikszeredai polg. olvasókörnek f. hó 1-én tartott táncmulatságáról jegyekből bejött: 79 frt 50 kr, felülfizetések: 13 frt 50 kr. Összesen 93 frt; ebből leszámítva az 51 frt 75 kr kiadást, maradt tiszta jövedelem 41 frt 22 kr.

Ez alkalommal felülfizettek: Szöcs Mártonné és ifj. Eröss Elekné ó nagyságaik, továbbá: Nagy Imre, Krausz Mihály (Szt.-Domokosról), Csödő István és szépvízi Tamás János urak 1-1 frtot; Péter István ur 60 kr; Potoczky István, Hermann Edelstein, Mezei Lajos, Nagy Sándor, Gál József, Bartha József (Szépvízről), Szultán Lázár, Szabó Miklós, Molnár Lajos, Szekovics Emáuel és Pünkösdi János urak 50-50 kr; ifj. Gál András és id. Potoczky Gergely urak 30-30 kr; Tivadar János, Szabó Lajos, Bőjte Sándor urak 20-20 kr; Ruzs János és Sohalszki Lajos urak 10-10 kr.

Fogadják a szíves felülfizetők, valamint a résztvevők is az olvasókör nevében hálás köszönetemet.

Csik-Szeredán, 1883. december 3-án.
Szopos Elek,
pénztárnok.

Piaczi árak		Kézdi- Vasár- hely	Csik- Szereda	Gy.-Szt. Miklós
		decz. 2.	nov. 29.	nov. 27.
		frt kr	frt kr	frt kr
Hefetőltetier	Buza) tiszta	7 10	7 —	6 75
	) elegy	6 80	6 20	6 —
	Rozs) tiszta	6 —	4 —	5 —
	) elegy	4 20	— —	4 25
	Árpa) tiszta	3 80	4 —	4 50
	) elegy	— —	50 4	4 —
	Zab	2 80	3 —	2 —
	Törökbuza	4 20	5 —	5 50
	Kása) köles	10 —	11 —	10 —
	) árpa	— —	10 —	— —
Kilógr.	Borsó	6 —	— —	6 —
	Lencse	10 —	— —	— —
	Fuszulyka	6 —	— —	— —
	Lenmag	— —	8 —	— —
	Kendermag	— —	— —	— —
	Bükköny	— —	— —	— —
	Pityóka	1 40	1 25	1 50
	Marhahus	— 40	— 36	— 32
	Disznóhús	— 48	— —	— 56
	Juh-hús	— 28	— —	— 30
Darab	Szalona	— 80	— 72	— 78
	Fagygyu	— 32	— —	— 44
	Malacz	1 60	— —	1 20
	Lud	1 —	90 —	— 95
	Bárány) fejeér	— —	— —	— —
) fekete	— —	— —	— —	
Egy pár csirke		— 60	— 60	— 60
10 tojás		— 23	— 20	— 20

M. keleti vasuti államkőtv. I. kibocs.	91.25
M. keleti vasuti államkőtv. II. kibocs.	113.—
M. keleti vasuti államkőtv. III. „	96.50
Magyar földtehermentesítési kőtvény	100.50
M. földtehermentesít. kőtv. záradékkal	99.—
Temes-bánati földteherm. kőtvény	99.50
Temes-bánati földt. kőtv. záradékkal	99.—
Erdélyi földtehermentesítési kőtvény	99.50
Horvát-szlavon földteherment. kőtv.	100.97
Magyar szőlődézma-váltási kőtvény	97.25
Magyar nyeremény-sorsjegy kölesön	114.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110.25
Osztrák járadék papírban	78.95
Osztrák járadék ezüstben	79.50
Osztrák járadék aranyban	98.25
1860. államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészvény	855.—
Magyar hitelbank-részvény	216.50
Osztrák hitelintézet-részvény	277.60
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.70
20 frankos arany	9.57
Német birodalmi márka	590.85
London (2 havi váltókért)	120.40

Árverési hirdetményi kivonat.

pitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi február hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor, alattiért tki hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Kelt Gyergyó-Szent-Miklóson, 1883.
évi november hó 22 ik napján.

Hirdetmény.

Az árverési feltételek naponkénti hivatalos órákban megtekinthetők.

Cs.-Rákoson, 1883. nov. 20.

2-2

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüstösöknek
szeszgyár-soknak.
Adóhátrálék-törletti kimutatás. L. K.
Adóhátráléki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Adósság-lévlér r. k. egyházhoz tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, róm. k. nepiskolák részére. B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.).
Allategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adógyben. (L. H.
Baromvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jknyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Bizonyítvány, újonezozási felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. É.)
Csaléd-könyvv.
Csohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovakkak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Ertesítés a keresztelési, (születési) házassági és
halálózási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás újonezozási ügyben.
Gymoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadköteles szökevények lajstroma. (L. I.
" " kipuhatolási jegyzőkönyve.
Hagyatéki leltár, kül- és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási
hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány. I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
" " orvosi segélyben nem részesi-
tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelentés ragályos, járványnya válható,
vagy járványos betegségben történt haláleset-
ről, VI. minta.

Kézhesítési iktató-jegyzőkönyv.	P
Kézhesítési vévény, közs. bírás.	P
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.	P
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatatlanság czimén leírandó egyenes adóhátrálékokról	P
Kipuhatólási jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről. (L. H.)	P
Költségvetes, községi iskolák részére.	P
Kötelezvény, egész és fél iven.	P
Kötelezvény fél iven.	P
Kötelezvény, hely. hitv. egyházi pénzalaphoz.	R
Közmunka-nyilvántartási jkönyv.	P
Községi iskolai számadás.	S
Községi költségterv.	S
Községi marha-igazolvány. (Könyveeske.	S
Községi sommas számkölcsím-kimutatás.	S
Községi számadás.	S
Küladó-hátráléki kimutatás, kül- és beliv.	S
Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lönhart“ stb. czimziralatt ellátva.	S
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimziralatt ellátva.	T
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkészi hivatalnak“ czimziralatt ellátva.	T
Levél-jegyzőkönyv. (L. J.)	T
Makacsági íptétel, közs. bír.	T
Matricula Baptisatorum.	U
„ Copulatorum.	U
„ Defunctorum.	U
Meghatalmazás.	Ü
Meghatározó-jegyzőkönyv. (L. J)	V
Fixta-matrimonía.	V
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.	V
Mutató-könyv, közs. bír. 12. §-hoz.	V
„ közigazgatáshoz.	Z
Nemleges záloglási és becslési jegyzőkönyv, adóügyben. (L. Z.)	Z
Nyilvántartás, erdőkihágásos ügyekhez.	Z
Lyugta és ellenlyugta, r kath. egyházmegyéknek tanács, kisebb polgári peres ügyekhez.	Z

anaszkönyv, erdőkíhágásos ügyekhez.
 énz-napló, erdőkíhágásos ügyekhez.
 énzbüntetések nyilvántartása, erdőkíhágásos
 ügyekhez.
 énzkezelési jegyzék.
 énzrtári napló községek részére.
 énzrtári napló községi iskolák részére.
 énzrtári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel-
 és külv.
 ostakönyv.
 ótadó-főkönyv.
 óvatos kimutatás a róm. kath. egyház adóairól
 kül- és belv.
 ómmás makacssági ítélet.
 „ kereset és felzet.
 „ váltókereset.
 tatistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolához.
 vagyis : 3-as tábla.
 zámla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bünygy-
 ben.
 zolgálati napló, a kir. csendőrség részére
 ankóteles növendékek anyakönyve.
 árgyalási jegyzőkönyv, közs. bír.
 árgyalási jegyzőkönyv, bákés esetkekhez (Közs. bír.
 őrszkönyv-lapja, kül- és belv.
 üzvész-jelentés.
 ulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
 tvelv-jegyzőkönyv. (L. J.)
 tvelv-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet
 szerint.
 gyvitteli napló r. kath. lelkeszi hivatalok részére
 áltó-kereset. (L. S.)
 áltó-6-óvás.
 endőg-könyv.
 áltózási kimutatás, a sorhad részére.
 áltózási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
 áltójog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
 áltójog-törlése iránti kérés és felzet.
 áltóglási, becslési és árverési jegyzőkönyv adóüggy-
 ben, kül- és belv.
 áltóglási és becslési jkönyv, adóügy.
 áltóglási jegyzőkönyv. közs. bír.

Raktáromat folyton nagyobbitani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg. Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bármennemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ivec, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujévi és más alkalmi üdvözletek, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászat körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását. Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat és tentáimat, Gyöngyösi-féle irkáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

könyvnyomda-tulajdonos